

Motion till riksdagen 2011/12:So517

av Désirée Liljevall (S)

It som hjälpmedel för funktionshindrade

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om informations- och kommunikationsteknik som hjälpmedel för funktionshindrade.

Motivering

Utvecklingen inom funktionshinderområdet har inneburit en större förståelse för att problemet inte är den enskildes handikapp utan omgivningens bristande utformning. När det gäller den fysiska planeringen är kunskapen och medvetenheten stor om att man bör utforma fastigheter och vägar så att de är tillgängliga för alla. Det är en naturlig del i hela samhällsbyggnadsprocessen.

Samma utveckling borde vara möjlig när det gäller tjänster och service. Det gäller exempelvis programvaror i våra datorer och telefoner, utformningen av olika internetjänster m.m. Alla kan tycka att det är smidigt och praktiskt att sköta sina bankaffärer hemifrån, men för en äldre person med rörelsehinder kan det vara en nödvändighet. Tjänster och service på olika samhällsområden, t.ex. banktjänster och information från myndigheter, förutsätter dock ofta att man inte bara har tillgång till en dator utan också är hemmastadd i en tekniskt avancerad miljö. Utmaningen ligger därför i att skapa tjänster som inte kräver någon stor förförståelse utan där brukaren intuitivt kan ta del av tjänsten. Det som fungerar för en funktionshindrad är dessutom ofta lättare att förstå även för den som inte har något funktionshinder. Alla tjänar därmed på tjänster och service som är tillgängliga.

En alltmer sofistikerad teknik kan vara revolutionerande för människor med funktionshinder. De kan aktivt vara med i samhället på ett helt nytt sätt än förut. Det handlar mycket om demokrati och delaktighet, men också om att

Fel! Okänt namn på

kommunicera med andra och leva ett aktivt liv och delta i samhället utifrån sin egen förmåga.

Utvecklingen gällande produkter och tjänster går idag från särlösning till inkludering. EU-kommissionens strategi för IKT, informations- och kommunikationsteknik, går mot mainstreaming och design för alla. Utvecklingen av tjänster kan inte gå i egna stuprör utan i stället måste en användarcentrerad utveckling ske där brukarna är en aktiv del i utformningen i samverkan med den allmänna industrin, dvs. även företag utanför den traditionella hjälpmedelsindustrin. Bara tillgänglighetsfrågan är med redan från början behöver inte heller nya tjänster eller ny service bli dyrare än annars. Att gå tillbaka och ändra, eller konstruera särlösningar för olika kundgrupper, är ofta mycket dyrare. Därför måste det bli rätt från början. Vägen dit går bland annat genom ökad kunskap och ökad dialog mellan utvecklare och användare.

Personer med syn-, hörsel- och rörelsehinder har idag ett produktorienterat utbud. Vi kan dock se nya grupper av funktionshindrade som har behov av hjälpmedel som service och tjänster. Även om mer och mer funktioner blir tillgängliga för alla är vissa tjänster av den typen att de bör kunna förskrivas som ett personligt hjälpmedel. Att förskriva tjänster som hjälpmedel är samhällsekonomiskt lönsamt utifrån både ett samhälls- och ett individperspektiv.

Samhället måste dock göra mer för att tidigt möta problemet med otillgängliga tjänster. Hjälpmedelsindustrin, den övriga industrin och brukarna kan inte fortsätta sitta var och en för sig, i stället måste gemensamma möten skapas där industrin möter brukarnas behov och bygger in lösningar i mainstreamprodukter. En myndighet kan inte ensam ansvara för utvecklingen av nya former av hjälpmedel. Industrin och brukarna måste ges möjligheter att påverka nya produkter så att de är anpassade för alla från början.

Regeringen kan och bör stimulera utvecklingen av tjänster genom att exempelvis

- ? markera att sektorsmyndigheterna ska samarbeta
- ? lyfta fram goda exempel samt
- ? skapa möten och gemensamma forum med brukarna, näringslivet och Sveriges Kommuner och Landsting för att visa på behov och starta konkreta projekt.

Stockholm den 4 oktober 2011

Désirée Liljevall (S)